

Werkgroep Veiligheid en Kind

Voortgang gesloten jeugdhulp

4 augustus 2014

Inleiding

In het PHO van december 2013 van Holland Rijnland en de stuurgroep Sociaal Domein Midden Holland van 22 januari 2014 is de nota van de werkgroep Veiligheid en Kind aan de orde geweest waar een memo mbt de gesloten jeugdhulp onderdeel van uit maakt.

Op dat moment zijn de volgende adviezen geformuleerd:

1. Om tot voldoende volume te komen waardoor aanbieders niet omvallen een voldoende grote regio kiezen. Daarbij zouden we minimaal moeten kiezen voor een regio omvang ter grootte van Hollands-Midden, maar gaat de voorkeur uit naar een regio ter grootte van de regio Zuid-West.
2. Indien voor de regio Zuid-West wordt gekozen zullen de gezamenlijke gemeenten tot een bestuurlijk en ondersteunend ambtelijk overleg moeten komen om gezamenlijk verantwoordelijkheid te dragen voor de instandhouding van de voorzieningen. Het is aan de werkgroep inkoop/opdrachtgeverschap hier een juiste vorm voor te ontwikkelen.
3. De plaatsingscoördinatie ondersteunend te laten zijn als expertiseteam aan dit ambtelijk en bestuurlijk overleg (zie ook paragraaf plaatsingscoördinatie)
4. Aan de aanbieders verzoeken met een gezamenlijk adequaat en dekkend aanbod voor de regio te komen, vanuit het principe dat er altijd een passend aanbod moet zijn, waarbij onder meer ook geregeld is wie het aanspreekpunt is. En waarbij plaatsing buiten de regio tot de mogelijkheden moet blijven behoren.
5. Met de aanbieders tot overeenstemming komen over het voortzetten van de trajectzorg, het aansluiten bij gezinsplannen, het naar voren halen van de expertise van de gesloten jeugdhulp en verbetering van het uitstroomperspectief.
6. De functie van plaatsingscoördinatoren te handhaven
7. De plaatsingscoördinatie dichtbij de gedragswetenschappers, coördinatoren gesloten jeugdhulp en de zorgbemiddelaars te organiseren.
8. De organisatie op het niveau van de huidige regio Zuid West inrichten
9. Het huidige Bureau jeugdzorg om een om een organisatievoorstel (met financiële vertaling) vragen
10. De mogelijkheid verkennen om de residentiële plaatsingen op grond van de open jeugdzorg onder te brengen bij de plaatsingscoördinatie
11. De mogelijkheid te verkennen om de verplichte jeugd-ggz en jeugd-vb (open jeugdzorg) onder te brengen bij de plaatsingscoördinatie
12. De overlegtafels gesloten jeugdhulp in beeld te brengen en te kijken op welke wijze deze overlevormen in het nieuwe stelsel (moeten) worden gecontinueerd.

Sindsdien hebben de ontwikkelingen niet stilgestaan.

De aanbieders in de regio hebben een gezamenlijk stuk geformuleerd waarin hun visie op de jeugdhulp, waarin de gesloten jeugdhulp als een onderdeel wordt gezien van een totaal zorgtraject, wordt beschreven. Deze nota bevindt zich in een afrondende fase, maar heeft nog niet haar definitieve vorm. Deze nota kan daarom nog niet worden aangeboden.

De vijf regio's in Zuid-Holland (de jeugdzorgregio zuidwest) hebben met een zekere regelmaat met elkaar overlegd om tot een gemeenschappelijk standpunt te komen en hebben gemeenschappelijke besprekingen met zowel VWS, VNG als aanbieders gevoerd.

VWS en VNG zijn op een aantal punten tot overeenstemming gekomen waardoor gemeenten met een gedeeltelijk nieuwe werkelijkheid geconfronteerd werden.

Het lijkt daarom goed om de huidige situatie en de richting waarin wordt bewogen te formuleren. Het belangrijke punt van capaciteitsreductie wordt in de andere bijlage beschreven.

Uitgangspunten

Het perspectief van de jeugdige staat centraal

Er moet naar gestreefd worden om een jeugdige zo lang als noodzakelijk, maar zo kort als mogelijk de juiste, noodzakelijke zorg te bieden.

Gesloten jeugdhulp is onderdeel van een langer hulp-/zorgtraject

Gesloten jeugdhulp komt niet uit de lucht vallen. Jongeren zijn veelal al lang bekend bij hulpverlening alvorens een rechterlijke machtiging tot gesloten plaatsing wordt uitgesproken. Een gesloten plaatsing dient derhalve niet als start van de hulpverlening te worden gezien, doch als onderdeel/module van een compleet hulpverleningstraject (1Gezin1Plan).

De expertise van de gesloten jeugdhulp naar voren halen

De gesloten jeugdhulp is een specialistische zorg. De expertise die de werkers in deze zorg hebben kan naar verwachting heel goed in een voorfase worden aangewend. Zowel in de vorm van consultatie aan het jeugd- en gezinsteam als in de vorm van daadwerkelijke (ambulante) hulpverlening in of aan het gezin.

Vooraf trajectplan maken

Als er een gesloten plaatsing wordt uitgesproken moet direct een traject-/behandelingsplan worden gemaakt, en worden ingeschat wat er voor de betreffende jongere nodig is inclusief de vermoedelijke duur van de geslotenheid, een module die zo kort mogelijk moet duren. Waarna eventuele verdere modules zo veel als mogelijk moeten worden aangeboden in de eigen omgeving van de jeugdige en zijn/haar gezin. Het is van belang naar een concreet einddoel te werken, dat geeft houvast en duidelijkheid aan de jeugdige en zijn omgeving

Er komt één trajectbegeleider voor de hele duur van het traject

Momenteel kan de situatie zich voordoen dat er een trajectbegeleider is voor een jongere in de open residentiële zorg, vervolgens een andere in de gesloten zorg en dan weer een nieuwe in de situatie daarna. Dit kan tot de situatie leiden dat de verschillende fases in het traject van de jongere niet op elkaar aansluiten. Daarom is het van belang dat de jongere 1 trajectbegeleider krijgt voor de gehele periode van “zware” zorg. Per situatie moet bezien welke trajectbegeleider het meest adequaat is (vanuit welke organisatie en met welke expertise).

De trajectbegeleider handelt altijd in overleg met gezinsvoogd en jeugd- en gezinswerker

Het traject dat de jongere volgt kan niet losstaan van de (ontwikkeling van de) gezinssituatie. Immers de uithuisplaatsing is hopelijk slechts een module in de zorg voor de jongere. Daarom is het noodzakelijk dat de trajectbegeleider in nauw overleg met de jeugd- en gezinswerker optrekt. De gezinsvoogd is formeel verantwoordelijk voor de zorg voor de jongere dus overleg met deze functionaris is evident

Gemiddeld niet langer dan 6 maanden gesloten plaatsing

De door VWS al ingezette trajectzorg heeft laten zien dat een gesloten plaatsing van gemiddeld elf maanden kan worden teruggebracht naar 6-8 maanden. We streven dat bij de inzet van de zorg het perspectief van de jongere centraal staat; waarbij er naar gestreefd wordt de zorg zo kort als mogelijk, maar zo lang als noodzakelijk de juiste zorg wordt geboden. Het omzetten van een gesloten plaatsing naar een open residentiële plaatsing behoort daarbij tot de mogelijkheden.

Indien het beter wordt geoordeeld dat een jongere langer gesloten geplaatst blijft, dient er altijd een overleg plaats te vinden tussen trajectbegeleider, gezinsvoogd en jeugd- en gezinswerker (en uiteraard ouders en jongere), waarbij de jeugd- en gezinswerker een beslissende stem heeft.

Plaatsing zoveel mogelijk dicht bij huis

Bovenstaande punten, waaronder de nauwe samenwerking en afstemming met de jeugd- en gezinswerker en de gedachte dat een jongere weer terug zal gaan (zo mogelijk) naar de eigen sociale omgeving geven aan dat de plaatsing van een jongere zo veel als mogelijk in de eigen regio moet plaatsvinden. Immers allen dan kan er effectief worden samengewerkt.

Uiteraard bestaan er situaties dat een jongere juist beter buiten de regio geplaatst kan worden, in die gevallen dat dat nodig is moet dat uiteraard gebeuren.

Uitstroom

Er zijn verschillende uitstroom profielen.

- Terug naar huis. De jeugdige gaat terug naar huis, ofwel direct na de gesloten plaatsing, danwel na een open residentiële module
- Zelfstandigheid: de jeugdige gaat zelfstandig wonen; hier kan een module ambulante begeleiding worden ingezet
- Langer durende zorg en ondersteuning: Hier is het gezinssysteem niet in staat de jeugdige weer op te nemen en de jeugdige is niet in staat zelfstandig te gaan wonen; hier kan een module pleeggezin of gezinshuis worden ingezet
- Vervolgvoorziening. De jeugdige gaat naar een instelling voor (L)VG, psychiatrie of een meer open zorgvoorziening

Tot slot

Hoewel we de gesloten jeugdhulp zien als een module in het totaal van jeugdhulp zullen de gesloten plaatsen in ieder geval in 2015 nog apart worden ingekocht. De ontwikkeling van trajectfinanciering is onvoldoende ontwikkeld om nu al op die wijze te kunnen financieren.

Ontwikkelingen

Plaatsingscoördinatie

De plaatsingscoördinatie heeft tot doel om voor de jongeren met een machtiging tot gesloten jeugdhulp zo snel mogelijk een passende plaats te organiseren in een instelling voor gesloten jeugdhulp. Uitgangspunt is een plaatsing in het eigen zorggebied. De zorgaanbieders hebben een acceptatieplicht.

Inmiddels is in de VNG-commissie jeugd in februari 2014 besloten dat de plaatsingscoördinatie de komende 2 jaren op het niveau van het zorggebied blijft gehandhaafd. Het budget hiervoor gaat voor wat betreft de regio Zuid-West naar de gemeente Den Haag. Over de mogelijke verbreding van de rol

van de plaatsingscoördinatie (voor andere bovenregionale specialismen) is in de regio zuid-west nog geen uitspraak gedaan.

Capaciteitsreductie

Voor 2015 heeft VWS in overleg met de VNG de volgende richtinggevende capaciteit berekend. De capaciteit is in onderstaande tabel verdeeld over de vijf zorggebieden van de gesloten jeugdhulp in Nederland. In het macrobudget zouden gemeenten oorspronkelijk een budget ontvangen op basis van het aantal plaatsen van 2014. Later is dat teruggedraaid en heeft het ministerie een korting toegepast om de frictiekosten van de capaciteitsreductie te kunnen financieren.

zorggebied	Capaciteit 2014	Capaciteit 2015 (richtinggevend)	Reductie (richtinggevend)
noord	144	144	0
noordwest	272	212	-60
zuidwest	378	310	-68
zuid	294	285	-9
oost	202	165	-37
landelijk	46	46	0
	1336	1162	-174

capaciteit gesloten jeugdhulp 2015

Binnen de regio Zuid-West dienen de plaatsen derhalve met 68 te worden teruggebracht. Daarboven geldt nog de bezuiniging van 4% (2015), 6 % (2016) en 5 % (2017).

2015			2016		2017	
Start	4%	Totaal	6%	Totaal	5%	totaal
310	12	298	18	282	14	268

Op grond van 2013 gelden binnen de regio Zuid West (doorrekening van VWS en VNG) de volgende verhoudingen:

Haaglanden 32,5 % = 101
 Rijnmond 45,6 % = 141
 Zuid- Holland Zuid 7,1 % = 22
 Midden Holland 5,9 % = 18
 Holland Rijnland 8,9 % = 28

310

Financiële consequenties

In het macrobudget dat gemeenten ontvangen, is uitgegaan van een normbedrag van € 117.000,- per capaciteitsplaats gesloten jeugdhulp per jaar. Hierin zijn niet de huisvestingslasten van de instellingen meegerekend. Daarvoor stelt VWS een overgangsregeling in. In die overgangsregeling zal de kapitaalslastenvergoeding worden geharmoniseerd totdat een Normatieve Huisvestingscomponent (NHC) volledig is doorgevoerd. Dat betekent dat de vergoeding pas onderdeel wordt van het te decentraliseren budget als de vergoeding is geharmoniseerd.

Per 2016 zal in het macrobudget ook een vergoeding voor vervoer (beveiligd vervoer bijvoorbeeld naar en van de rechtbank) worden opgenomen. In 2015 is dat nog niet in het macrobudget opgenomen.

Stand van zaken ten opzichte van de eerdere adviezen (zie inleiding)

1. Op ambtelijk niveau is een samenwerking ontstaan tussen de vijf regio's binnen de jeugdzorg regio zuid west. Dit betekent niet dat er gezamenlijk wordt ingekocht, wel dat wordt afgestemd zodat aanbieders niet met vijf verschillende soorten eisen en afspraken te maken krijgen.
2. Vooralsnog is niet gekozen voor een bestuurlijk en ambtelijk overleg op het niveau van de vijf subregio's. Het ambtelijke afstemmingsoverleg is op dit moment voldoende.
3. N.v.t.
4. Aanbieders geven aan dat het aanbod in zuidwest adequaat en dekkend is.
5. De aanbieders in de regio Hollands Midden zijn bezig met een gemeenschappelijke inhoudelijke nota, inzake het voortzetten van de trajectzorg, het aansluiten bij gezinsplannen, het naar voren halen van de expertise van de gesloten jeugdhulp en de verbetering van het uitstroombesleid.
6. Het rijk heeft reeds voor ons beslist dat de plaatsingscoördinatoren in ieder geval nog 2 jaar blijven gehandhaafd.
7. Over de positie van de plaatsingscoördinatoren ten opzichte van gedragswetenschappers en zorgbemiddelaars e.d. is in het kader van de gesloten jeugdhulp (nog) niet aan de orde besproken.
8. Zie punt 7
9. Zie punt 7
10. Er wordt momenteel gesproken over een subregionale zorgbemiddeling
11. De mogelijkheid om de verplichte jeugd-ggz en jeugd-vb onder te brengen bij de plaatsingscoördinatie is nog niet verkend
12. De verwachting is dat naar mate er meer en beter gewerkt wordt met 1G1P minder overlegtafels (algemeen) zullen behoeven plaats te vinden.